

Uvodni pregled zaštite životne sredine u EU

Igor Dizdarevic, predavač

Evropski centar za sudije i pravnike, EIPA Luksemburg

Uvod: definisanje EU i njene politike u oblasti životne sredine – podsetnik

- **Definicija EU: prenos suvereniteta sa zemalja članica na nadnacionalnu konfiguraciju**
- **Sve veća zabrinutost zbog životne sredine od 70-ih**
- **Progresivni prenos nadležnosti – sada EU donosi odluke u oblasti:**
 - Unutrašnjeg tržišta
 - **Politike zaštite, uključujući životnu sredinu**

Raspodela nadležnosti između EU i zemalja članica – podsetnik

- 3 kategorije definisane Ugovorima:

Isključiva nadležnost – Čl. 3 Ug. o funkcionisanju EU

Unija ima isključivu nadležnost kod donošenja zakona i usvajanja zakonski obavezujućih akata, kada je to predviđeno Ugovorima ili nekim zakonodavnim aktom Unije

Zajedničke nadležnosti – Čl. 4 Ug. o funkcionisanju EU

Zemlje članice ne mogu vršiti nadležnost u oblastima gde to čini Unija

Pomoćne nadležnosti – Čl. 5 & 6 Ug. o funkcionisanju EU

Isključiva nadležnost zemalja članica. U ovim oblastima, Unija može sprovesti postupke radi podrške, koordinacije ili dopune postupaka zemlje članica.

Supsidijarnost = ključni princip za aktivnosti u oblasti životne sredine

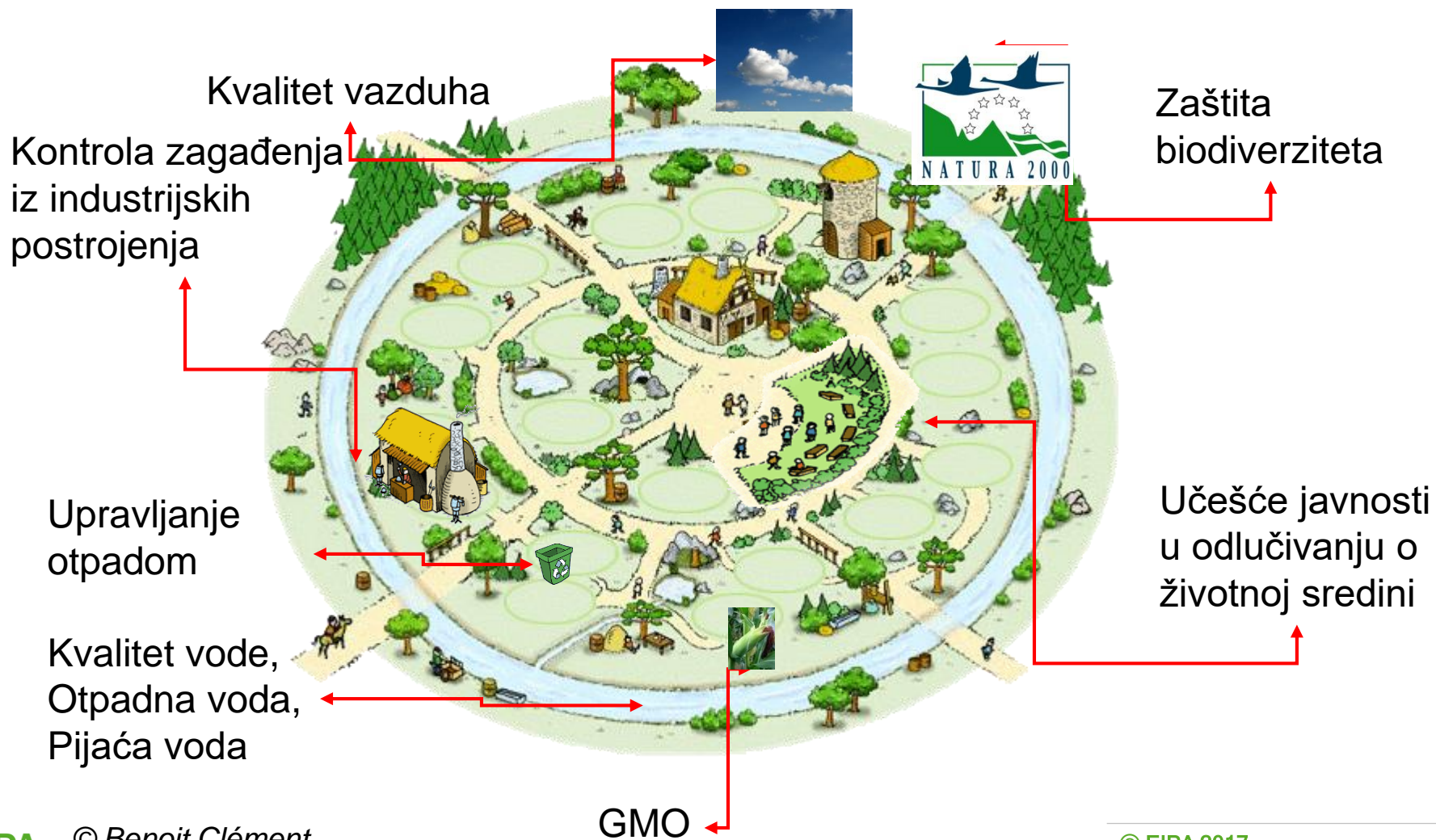
Zakonski okvir: izvori prava EU

- **Odredbe Ugovora : Poglavlje o životnoj sredini u Ugovoru o funkcionisanju EU: Čl. 191-193**
- **Zakonodavni akti** (Čl. 288 Ug. o funkc. EU)
 - Uredbe
 - **Direktive**
 - Odluke
- **Neobavezujući akti:**
 - Preporuke
 - Mišljenja
 - Smernice, radni dokumenti, obaveštenja itd.

Ostali izvori prava EU

- **Sud pravde ima suštinski bitnu ulogu kao vrhovni tumač prava EU (prethodna pitanja)**
- **Sud dopunjuje Ugovore dajući svoja tumačenja njegovih odredbi**
- **Sud je ustanovio niz glavnih principa koji proističu iz same prirode EU i iz nacionalnih zakonodavnih sistema**
- **Šta je sa međunarodnim sporazumima kao izvorom prava životne sredine EU?**

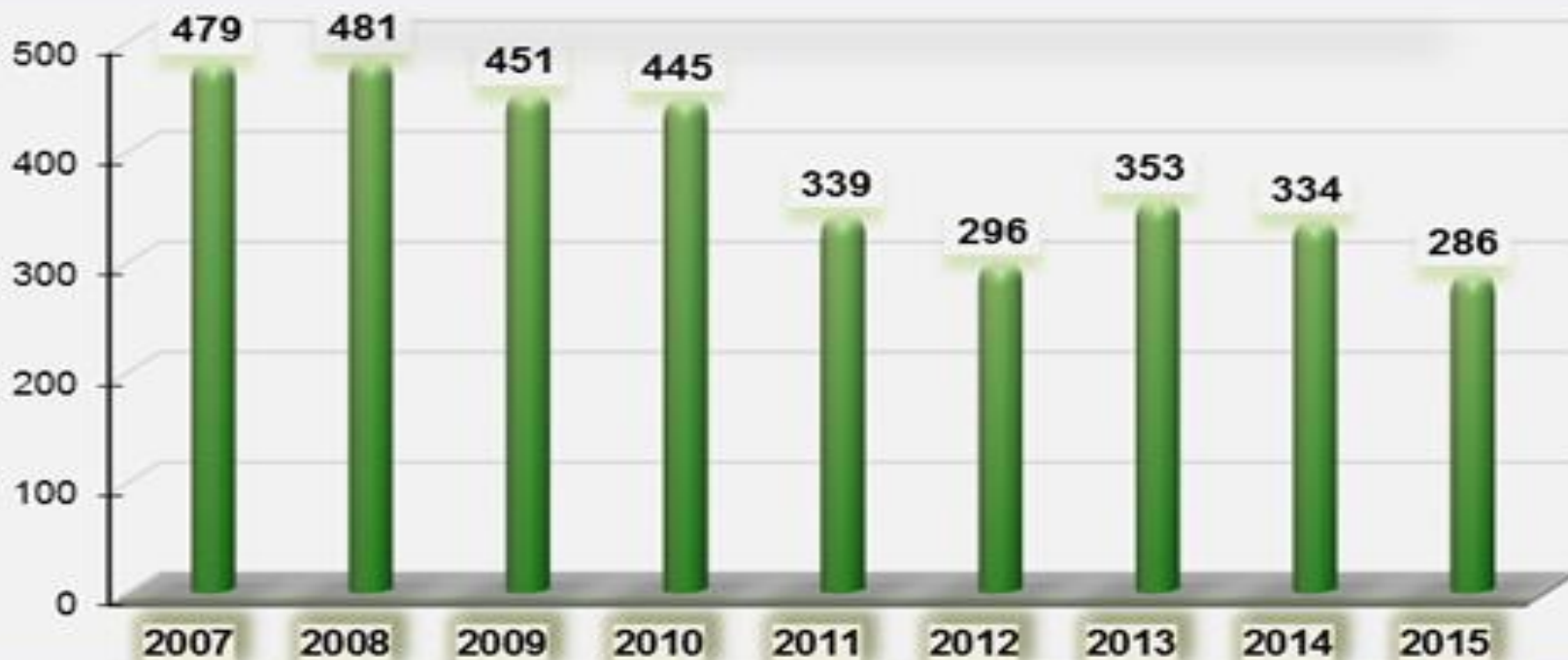
Pregled politika EU u oblasti životne sredine

Izazovi prilikom sprovođenja

Izvor: Statistika Generalnog direktorata za životnu sredinu
<http://ec.europa.eu/environment/legal/law/statistics.htm>

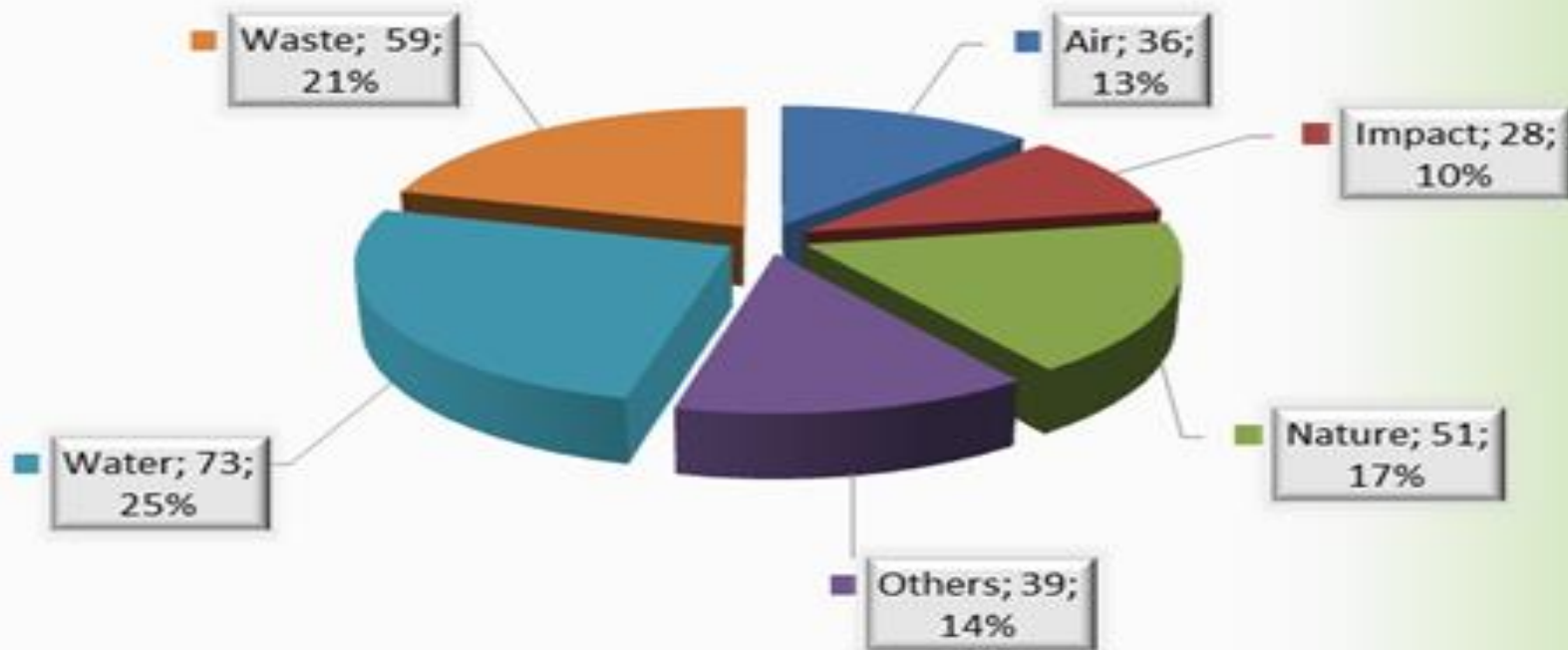
Open DG ENV Infringements (end of each year)

Izazovi prilikom sprovođenja

Izvor: Statistika Generalnog direktorata za životnu sredinu
<http://ec.europa.eu/environment/legal/law/statistics.htm>

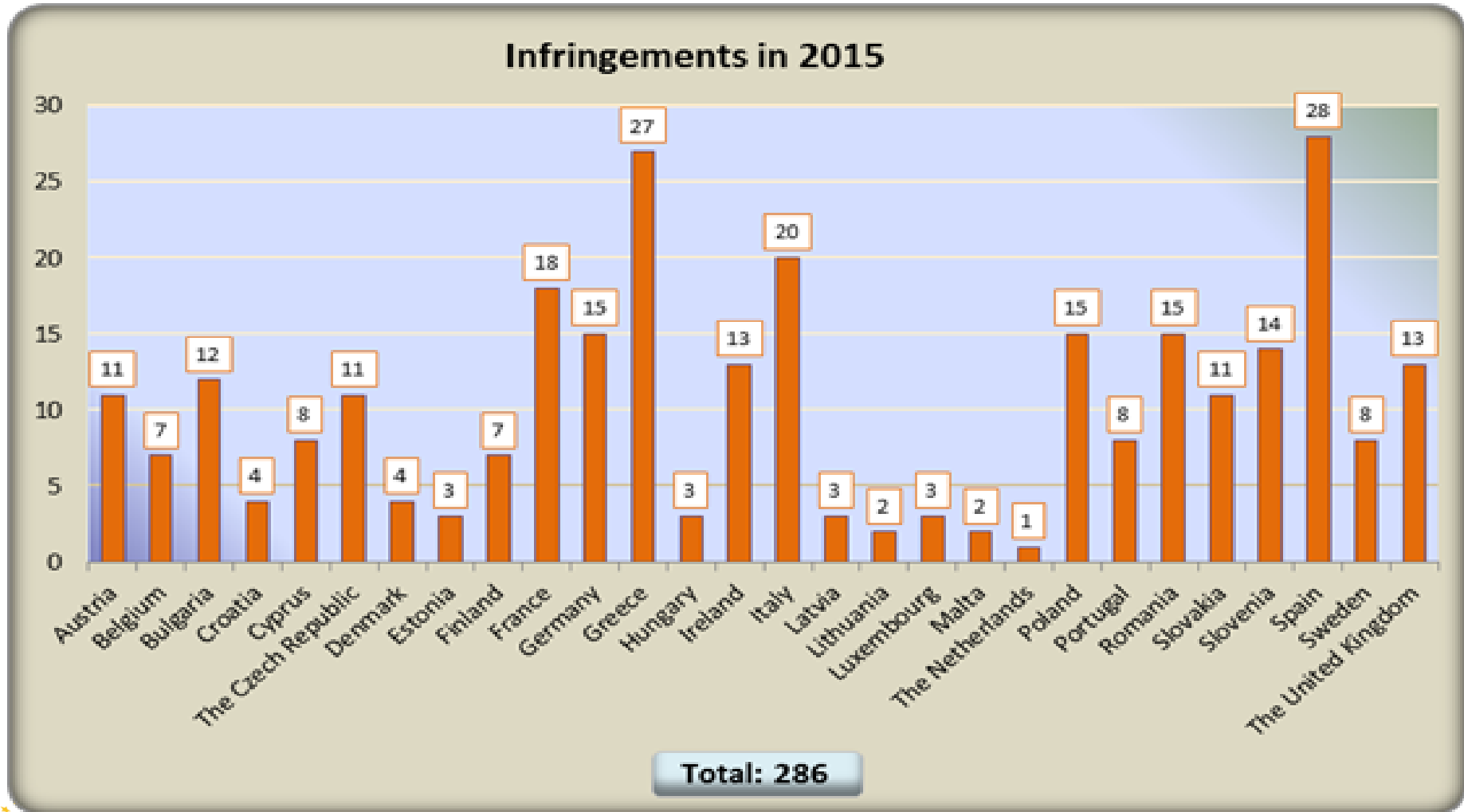
Infringements by sector in 2015

Total: 286

Izazovi prilikom sprovođenja

Izvor: Statistika Generalnog direktorata za životnu sredinu
<http://ec.europa.eu/environment/legal/law/statistics.htm>

Politika zaštite životne sredine u Ugovorima

■ Član 3(3) Ug. o EU definiše ciljeve EU:

“Unija se zalaže za **održivi razvoj** Evrope na osnovu uravnoteženog privrednog rasta i stabilnosti cena (...) i **i visok nivo zaštite i poboljšanja kvaliteta životne sredine**”

■ Čl. 191 Ug. o funk. EU : definiše ciljeve i principe politike EU u oblasti zaštite životne sredine (+ novi pravni osnov za klimatske promene, a u Čl.194 se utvrđuje novi pravni osnov za energetske politiku EU)

■ Harmonizacija prava životne sredine: puna harmonizacija ili *minimalna*?

Principi zaštite životne sredine

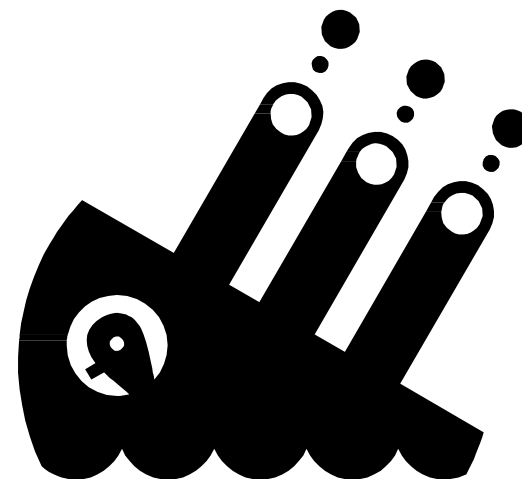
- Član 5 Ug. o EU: supsidijarnost
- Član 191(2) Ug. o funk. EU definiše principe zaštite životne sredine:

*“Politika Unije u oblasti životne sredine ima za cilj visok nivo zaštite uzimajući u obzir **raznolikost situacija** u raznim regionima Unije. Ona se zasniva na principu **predostrožnosti** i na principima koji nalažu preduzimanje **preventivnih mera**, kao i da **šteta naneta životnoj sredini** treba prvenstveno da bude **sprečena na izvoru** i da **zagađivač treba da plati**”*

- Koja je razlika između predostrožnosti i prevencije?
- Zagađivač plaća ali.....:

Princip obaveze zagađivača da plati

- Šta je zagađenje?
- Ko je zagađivač?
- Koliko treba da se plati?

Zaključci

■ Brojni izvori prava životne sredine EU

- Međunarodno pravo
- Ugovori
- Zakonodavstvo
- Izvršni akti
- Sudska praksa Suda pravde EU
- Opšti principi

■ Princip integracije Čl. 11 Ug. o funk. EU:

« **Uslovi u pogledu zaštite životne sredine moraju biti uneti** u definiciju i sprovođenje politika i aktivnosti Unije, naročito u cilju unapređenja održivog razvoja»

Igor DIZDAREVIC

Predavač

Email: i.dizdarevic@eipa.eu

<http://tinyurl.com/aegsoo7>

Twitter: [@igor_dizda](https://twitter.com/igor_dizda)